

روش تحقیق کیفی، نظریهٔ برخواسته از داده‌ها

نویسنده: پوهنمل دکتور خدیجه مختار زاده

استاد پوهنچی اداره و پالیسی عامه

چکیده

کیفی در واقع هر نوع تحقیقی است که یافته‌های آن با شیوه‌هایی غیر از روش‌های آماری یا هرگونه کمی کردن به دست می‌آید. نظریهٔ برخواسته از داده‌ها یک روش تحقیقی استقرایی و اکتشافی است که به محققان برای بررسی فرایندهای اجتماعی امکان می‌دهد تا به جای اتکا به تئوری‌های موجود، خود به تدوین تئوری اقدام کنند. این تئوری به شکل نظام مند و بر اساس داده‌های واقعی تدوین می‌شود. این روش در مواردی کاربرد دارد که دانش ما در آن زمینه‌ها محدود است. در تحقیقات کیفی بعد از انجام مصاحبه‌ها و یا مطالعه اسناد و استخراج داده‌ها، به جای انجام تحلیل‌های آماری، به تجزیه و ترکیب غیر آماری آن مبادرت می‌کند و در این مسیر، برای ساختن مفاهیم و متغیرها دارای انعطاف‌پذیری بسیار بالایی است و هدف آن درک ماهیت وجود رابطه و یا عدم وجود رابطه بین متغیرهای ساخته شده است. هدف اصلی از روش تحقیق نظریه برخواسته از داده‌ها، رسیدن به مرحله‌ای از شناخت در مورد موضوع مورد مطالعه بوده است که ما را قادر می‌سازد که نظریه‌ای را که ساخته ایم بر اساس داده‌های واقعی مستحکم بخشیم. لذا برای طراحی و تدوین مدل پالیسی‌سازی در حوزه مبارزه با فساد اداری که موضوع رساله دکترای نگارنده بوده است، از این روش استفاده شده که در هر یک از مراحل این روش به طور مثال ذکر شده است.

واژه‌گان کلیدی: تحقیق کیفی، مفاهیم، متغیر، نظریه برخواسته از داده‌ها.